Kállai Katalin

Cédulák sötétség ellen

(részlet a szerző rövidesen megjelenő könyvéből)

Az öregkorra soha nem gondolt

Ha esetleg jönne a koronavírus újabb hulláma,
a karantént ugyanezzel a családdal kell eltöltenem?

(social media nosztalgia)

Gyerekkorában az egyik legnagyobb mulatságot anyja egyetemi sztorijai jelentették. A hidegháborús békeidőkben vicces professzorokba is belefuthattak az arra érdemes hallgatók. Az egyik szerint például, ha vízre dobjuk a csecsemőt, valami ősi ösztönnek engedelmeskedve rögtön úszni kezd. Viszont volt pár történet, melyet gyerekként egyszer sem hallgathatott meg rendesen, mert a nyolcfős családban mindig fölkiáltott valaki. Nicht vor dem Kind! (Ezt akkoriban nem csupán a németes műveltségű szülők mondogatták.) A sztori, amin minden alkalommal nyerítve nevettek – kivéve őt, akit a családi önkény meggátolt benne – úgy indult, hogy anatómiagyakorlat előtt minden hallgató levette a cipőjét, és egy arra rendszeresített, speciális lábbelit húzott. Egyszer a fiúk – akik irtóra utálták, hogy a legszexibb medika magasról tesz rájuk – anatómiaóra alatt beletettek egy halottról eltávolított nichtvordemkindet a magassarkú cipőjébe. De a szép szőke nem jött zavarba. Kivette, fölemelte és meglengette a bűnösök orra előtt.

Uraim, valamelyikük elveszítette!

xxx

(A jelen. Amikor írod az életrajzod...)

xxx

Tizennégy éves korában elköltözött az anyja. Ő egy ideig még az apjával lakott, később újra az anyjával, aztán volt fél év, mikor egyikkel se. A nagyanyja ágya mellett aludt egy földre tett matracon. Megúszott egy gyógyszerfüggőséget (azokat a bizonyos Andaxin tablettákat dézsmálta, amelyek akkortájt minden háztartás alapját képezték), megtanulta, mi az a kevert, kényszerevő lett, nagy barátságokat kötött, átverték, meglopták, gúnyolták, Mini koncertre járt, meg Kex-re a Párizs kertbe, stop-

polt a Balatonra, de kiderült, hogy Veszprémbe viszik. Szóval minden jól alakult. Bár nem akarta, de megtanulta, mi a szabadság.

Az öregkorra soha nem gondolt.

xxx

(vagy fordítva) A festő macskája és az író macskája. Az egyik kijár, a másik be van zárva. Az egyiknek van mit enni, a másiknak nincs. Vagy fordítva. Az életigazságok ilyenek.

xxx

A szabadságot, amelyet első pillantásra sokszor kényelmetlennek érzett, anyja nem tanította neki. Rákényszerítette. Egyebek mellett azzal, hogy egész életében zsigeri szabadságharcos volt. Mélyen megvetett minden gyávaságot. (Például a dödölleevést balatoni nyaralás helyett.) Anyja megvetésének ezt a formáját reflektálatlanul, ám permanensen érezte. De hálás volt neki.

xxx

Fogynak alólam az évek
bizonytalankodik az öregkor
nos macska úr
ki kit sirat majd
a távolban haldoklik anyaédes
ez meg magát siratja ideát
és azt a szélfútta cicát.....

(első közlés: Liget)

xxx

(nincsenek szavak) Vannak képek. A szemedbe égnek. Onnan áradnak mindenfelé. Nem lehet szavakkal pótolni őket. A szavak csak mellettük léteznek. Helyettük soha. Mondom, nincsenek szavak. Csak képek.

xxx

A vékonyra szelt friss retek, amit évente egyszer kapott vajaskenyéren.

xxx

„Kaiser szerint a pacienseknek van egy közös, egyetemes konfliktusa ... amely abból a tényből fakad, hogy az érett felnőttkor együtt jár egy teljes, alapvető, végtelen és legyőzhetetlen magánnyal.“

xxx

(a kölcsönvett valóság varázsa) Vannak idézetek. Helyükről kiragadott mondatok. A fenti például úgy taglózz le, hogy tragikus tényszerűsége ellenére képes valamiféle kollektív vigaszt nyújtani. Ám, látni fogjuk, létezik olyan is, amely közel sem elkeserítő. Sőt. Próbál választ adni az állandó kérdésre. Élsz. Írsz.

xxx

„Végül nem számít, hány embert nyűgöztél le...”